

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ (1) เพื่อวิเคราะห์สภาวะการจัดสรรทรัพยากรการเงินในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ และ (2) เพื่อวิเคราะห์ความเป็นธรรมและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความเป็นธรรมในการจัดสรรทรัพยากรการเงินในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ โดยมีขั้นตอนดังนี้ (1) วิเคราะห์เนื้อหาเพื่อให้ได้สภาวะการจัดสรรทรัพยากรการเงินในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ (2) วิเคราะห์สภาวะความเป็นธรรมในการจัดสรรทรัพยากรการเงินโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ประเมินค่าสัมประสิทธิ์จีนิ (Gini Coefficient: G) และโค้งลอเรนซ์ (Lorenze Curve) และ (3) วิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา และการประเมินค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient: r) โดยมีขอบเขตในการวิเคราะห์เฉพาะการจัดสรรทรัพยากรการเงินหรืองบประมาณแผ่นดินสำหรับอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีและไม่จำแนกความแตกต่างของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในด้านสาขาวิชาที่เปิดสอน ซึ่งมีต้นทุนและค่าใช้จ่ายในการผลิตบัณฑิตในแต่ละสาขาวิชาแตกต่างกัน รวมทั้งความแตกต่างในระดับการศึกษาที่เปิดสอน ความแตกต่างในการเน้นพันธกิจด้านการวิจัย และความแตกต่างในคุณภาพของผลผลิตหรือบัณฑิต

ผลการวิจัยพบว่า ภายใต้ขอบเขตจำกัดของการวิจัยและภายใต้ช่วงระยะเวลาการจัดสรรทรัพยากรการเงินให้กับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ระหว่างปี พ.ศ.2540-2546 นั้น มีความไม่เป็นธรรมในการจัดสรรทั้งเมื่อเปรียบเทียบรวมทุกสถาบัน และเมื่อเปรียบเทียบแยก 3 สังกัด จำแนกตามสถาบันอุดมศึกษาของรัฐในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยเดิม สถาบันราชภัฏ และสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล เมื่อพิจารณาถึงงบประมาณแผ่นดินโดยรวม ทุกประเภทงบประมาณ ทุกหมวดรายจ่าย และเมื่อพิจารณาเป็นงบประมาณโดยรวมต่อหัวนักศึกษาปริญญาตรี ทุกประเภทงบประมาณ และทุกหมวดรายจ่ายต่อหัวนักศึกษาปริญญาตรี ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความเป็นธรรมในการจัดสรรทรัพยากรการเงินเชิงปริมาณ ได้แก่ ฐานงบประมาณที่เคยได้รับ จำนวนอาจารย์และจำนวนนักศึกษา ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในเชิงคุณภาพ ได้แก่ รูปแบบและวิธีจัดสรรงบประมาณ ปรัชญาการแบ่งรับภาระค่าใช้จ่าย การอุดหนุนการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระบบงบประมาณ แนวทางงบประมาณ แนวคิดเกี่ยวกับอัตราผลตอบแทนทางสังคมและอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคล และสภาพเศรษฐกิจของประเทศ

The objectives of this research were (1) to analyze the condition of financial resource allocation among public universities and (2) to analyze an equitability and factors involved equitability in financial resource allocation among public universities. The research methods are (1) content analysis from the Annual Budget Report of Bureau of the Budget, budget report of universities and other related statistical documents for finding condition of financial resource allocation (2) analyze the equitability of financial resource allocation by use of content analysis, Gini coefficient (G) statistical and Lorenze curve and (3) analyze the factors involved financial resource allocation by use of content analysis and Correlation coefficient (r). The scope of analysis particularly covers the public funding at the undergraduate level; the categorization of features is excluded because of differences in offered programs, professionalization of graduates, research mission and quality of graduates.

The study found that the budget allocation to public universities between 1997-2003 reflected inequity among all universities and by comparison of three groups; universities under the former Ministry of University Affairs, Rajabhat Institutes and Rajamangala Institutes of Technology on the basis of entire budget and categorized budget. The Factors related to the equity in quantitative aspect were the budget previous years, the numbers of teachers and students. Factors related to the equity in qualitative aspect were pattern and method of budget allocation, philosophy of cost-sharing, higher education finance, budgeting system, budgeting guidelines, social and private rate of return, and economic situation.